

NÉMET NYELV 9–13.

Technikum

Második idegen nyelv

Az alábbi helyi tanterv az 5/2020. (I. 31.) EMMI rendelet alapján készült.

A helyi tanterv tartalma

Az új Kerettanterv a nyelvi fejlesztési területeket témakörök szerint csoportosítja. A témakörökhöz javasolt óraszámokat rendel, melyek elsődleges célja a súlyozás elősegítése. Helyi tantervünkben az éves óraszámot, illetve az egyes témakörökre hozzávetőlegesen fordítandó óraszámokat tüntettük fel. Ezt az a modern tantárgypedagógiai szemlélet indokolja, amely szerint a haladás ütemét (új anyag, elmélyítés, gyakorlás és ismétlés mennyisége,) mindig a mindenkori csoport nyelvi szintjének (kezdő/haladó), adottságainak, készségeinek megfelelően kell differenciálni. Másrészt ugyanaz a tankönyvi lecke több témakört is lefed egyszerre. Mivel a kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket éves képzési szakaszokra bontva határozza meg, helyi tanterv-javaslatunkban mi is ezt a felosztást követjük. Javaslatunk tartalmazza:

- a német nyelv tanításának céljait feladatait a képzési típuson belül
- a heti és éves óraszámot
- a tantervhez illeszkedő tankönyveket
- a kompetenciákhoz való kapcsolódást
- javasolt módszereket
- KER-ben leírt készségek alapján meghatározott fejlesztési egységeket,
- az adott évfolyamon feldolgozandó témaköröket és tartalmakat
- az ajánlott tevékenységformákat
- a követelményeket és az ellenőrzéssel, értékeléssel kapcsolatos javaslatokat
- nyelvi elemeket, és struktúrákat (fogalomkörök)
- társadalmi érintkezéshez szükséges nyelvi funkciókat, kommunikációs szándékokat
- KER szintleírásokat
- kimeneti (érettségi) vizsga tartalmi részét

Tantárgyi struktúra és óraszámok:

heti óraszámok vendéglátóipari technikus:

Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Német nyelv	2	2	2	2	3

éves óraszám:

Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Német nyelv	72	72	72	62	93

heti óraszámok fakultáció

Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német nyelv			2	2

éves óraszám:

Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német nyelv			72	62

Jelen tantervhez illő tankönyvek és a hozzájuk tartozó munkafüzetek külön kötetben:**56541** Maros Judit: **Kon-takt 1 l. 1-7 (9. évfolyamon)****56541** Maros Judit: **Kon-takt 1 l. 8 (10. évfolyamon)****56542** Maros Judit- Szitnyainé Gottlieb Éva: **Kon-takt 2 l. 1-5 (10. évfolyamon)****56542** Maros Judit- Szitnyainé Gottlieb Éva: **Kon-takt 2 l. 6-8 (11. évfolyamon)****56543** Maros Judit: **Kon-takt 3 l. 1-3 (11. évfolyamon)****56544** Maros Judit: **Kon-takt 3 l. 4-7 (8) (12. évfolyamon)**

Közép szintű érettségire készülőknek:

56504 Somló Katalin: **Abitraining Mittelstufe (13. évfolyamon)****Fakultációra***11. évfolyam:***56505** Maros Judit: Abitraining Oberstufe tankönyv és munkafüzet*12. évfolyam:*

Lázár Györgyné: Gyakorlókönyv a szóbeli érettségire/Emelt szint

Péntek Bernadett, Szombatiné Fülöp Ildikó: Argumentieren und Diskutieren - a német emeltszintű érettségire és nemzetközi nyelvvizsgákra

Jelen tanterv számol a + 20%-os órakerettel. Az órakeret ezen részét a tanultak elmélyítésére, a nyelvi készségek fejlesztésére fordítottuk. Ez lehetővé teszi a motivált tanulók számára a középszintű érettségi, azaz a B1 szint elérését.

Bevezető

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése, írásképesség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttére, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Célok és feladatok

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven kommunikálni, ismereteket szerezni.

Az idegen nyelvek tanítása eltér a többi tantárgytól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

A 9-12. évfolyamon az idegennyelv-tanítás szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett nyelvi fejlesztésre, valamint annak eredményeire. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság fejlesztése. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban folytatódik az eddig megszerzett nyelvi ismeretek bővítése, illetve az idegen nyelv felépítésének és szerkezetének még mélyebb és árnyaltabb megismerése.

A diák aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válása elengedhetetlen feltétele az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák egyre tudatosabb elsajátítására, további útmutatásra az önálló tanuláshoz, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak folyamatos megteremtésére.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz

A tanulás kompetenciái: Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló képessé válik a nyelvtanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és

kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

A kommunikációs kompetenciák: A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

A digitális kompetenciák: Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő idegen nyelv gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

A személyes és társas kompetenciák: A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.

A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol, és mindezek felkészítik a munkavállalásra.

Módszerek

Az idegen nyelv-oktatás a középiskolában is tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő helyzeteket teremt, amelyekben a nyelvet eszközként, hatékonyan használja, a nyelvi funkciókat kommunikációs szándékának megfelelően alkalmazza, és birtokában van a megfelelő szókincsnek.

Kiemelten fontos a nyelvoktatásban az interdiszciplináris, azaz a tantárgyak között átívelő szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett ismeretekre, és az idegen nyelven megszerzett tudással pedig gazdagítja más tantárgyak tanulását. Projektfeladatok, információgyűjtés a szaktantárgyhoz, internetes kutatómunka, felkészítik a tanulót a munka világában zajló információcserére.

A hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében kiemelten fontos, hogy a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építsünk. A nevelési-oktatási szakasz fő célkitűzése a felhasználóképes nyelvtudás megszerzése, amelyben fontos szerepet játszanak a digitális eszközök, az internet, valamint általában a nyelvórákon kívüli nyelvtanulási lehetőségek, (idegen nyelvű filmek, könnyített olvasmányok, e-mail levelezés, idegen nyelvű színi előadások, internetes kutatási feladatok stb.), amelyek feltételezik és fejlesztik az aktív, önálló tanulói magatartást. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunka, a probléma- és folyamatközpontú gondolkodás, és a német nyelven folytatott kommunikációt. Fontos szerepet kapnak az egyéni tanulási sajátosságok és igények is.

Az ismeretszerzésben segítenek a német nyelvterületről származó olvasmányok, filmek, vagy a rendszeres német nyelvi projekt feladatok, melyet a tanuló akár egyénileg, akár csoportosan készíthet el. Ezáltal a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére képes saját nemzeti sajátosságait és értékeit a célnyelven közvetíteni.

A motiváció fenntartása és erősítése érdekében a nyelvórát továbbra is a pozitív, stresszmentes, jó hangulatú tanulási környezet jellemzi, amelyben a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő, érdekes, nyelvi és kognitív szempontból is kihívást jelentő feladatokat old meg. A nevelési-oktatási szakasz végére magabiztossá válik, és egyre inkább szívesen és tudatosan használja nyelvtudását. Képes saját hibáit észrevenni, javítani, valamint saját és társai haladását értékelni.

A nyelvtanulásban a valódi kommunikációs szituációknak és a valós nyelvi cselekvéseknek az alapja az idegen nyelvű szöveg, mely illeszkedik a tanuló életkorához és érdeklődéséhez. E nevelési-oktatási szakasz egyik legfontosabb célja a szövegkompetencia tudatos fejlesztése egyre elvontabb és összetettebb szövegek révén. A nyelvtanulónak képessé kell válnia arra, hogy a szövegeket megértse, és az azokból kinyert információkat fel tudja használni saját kommunikációs céljainak megvalósítására. Hangsúlyos szerepe van emellett a nyelvi eszközök funkcionalitásának, melyek nem különálló egységekként, hanem kontextusba ágyazottan kell, hogy megjelenjenek. A nyelvtanulót arra is képessé kell tenni, hogy a szövegértés és a szövegalkotás során a nyelvi eszközök szövegben betöltött funkcióját tudatosan kezelje, és szövegkohéziós, valamint figyelemvezető eszközöket használjon.

A használható nyelvtudás és a valós kommunikáció elsajátítása érdekében továbbra is integráltan kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

Iskolánkban az idegen nyelv oktatása csoportbontásban történik, a tanulókat nyelvtudásuk alapján kell beosztani, ezért a nyelvi szintfelmérés kötelező.

A tanulók értékelése

Az értékelésnek az általános iskolai nyelvtanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az idegen nyelv tanulásában. Ezért a visszajelzés is minden évfolyamon elsősorban pozitív, a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegen nyelvi kommunikáció során.

Kialakul emellett az a funkció is, hogy visszajelzést adjon arról, a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol

tart. Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

**Az iskolai számonkérés formái, az értékelés alapelvei / az alapkompétenciák figyelembevételével
A tanterv alkalmazásához szükséges képesítési követelmények és tárgyi feltételek**

Fejlesztési feladatok, nyelvi szintek

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg. **A minimálisan elérendő szintek a következők:**

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12/13. évfolyam
Második idegen nyelv	–	–	–	A1	A2/B1

9–10. évfolyam

A 9. évfolyamon kezdődő második idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása az új nyelven. Az élő idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A 10. évfolyam végére a tanulók tudása a második nyelvből is lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is információt szerezzenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell, hogy a nyelvtudás kulcskompetencia, amely segítséget nyújt a boldoguláshoz a magánéletben és a tanulásban csakúgy, mint később a szakmai pályafutás során.

A második idegen nyelv tanulásának megkezdésekor a tanulók már rendelkeznek nyelvtanulási tapasztalattal, és az újonnan kezdett nyelv egyes elemeit könnyebben megérthetik az első idegen nyelv segítségével. Érdemes már a kezdeti időszakban is építeni az első idegen nyelvből szerzett ismeretekre, készségekre, stratégiákra, és fontos a nyelvtanulási motiváció ébren tartása is.

A második idegen nyelvből a technikum 10. évfolyamának végére a tanulónak el kell jutniuk az európai hatfokú skála első szintjére, az A1 tudásszintre, amely megfelelő alapul szolgál ahhoz, hogy a technikumi tanulmányok végére a második nyelvből is elérjék a minimumként előírt A2 szintet.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít az őket érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával

szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések és a konstruktív támogatás. Ugyancsak hathatós segítséget jelent a tanulók számára, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. A tanuló már megért bizonyos célnyelvi fordulatokat, amelyek az anyanyelvében vagy első tanult idegen nyelvében is használatosak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eleinte nonverbális eszközökkel is támogatott célnyelvi óravezetés követése, a rövid, egyszerű tanári utasítások megértése; az ismerős témákhoz kapcsolódó egyszerű közlések és kérdések megértése; az egyszerű, konkrét, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó közlésekből az alapvető fordulatok kiszűrése.
A fejlesztés tartalma <p>A rövid és egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekre, a közös munka megszervezésére vonatkozó tanári utasítások megértése.</p> <p>Egyszerű, konkrét mindennapi szükségletekre vonatkozó kifejezések megértése világos beszédben, az ismert témakörökhöz kapcsolódó, egyszerű szövegekben.</p> <p>Egyszerű instrukciók, útbaigazítások követése, egyszerű, személyes kérdések megértése világos beszéd esetén.</p> <p>A korosztálynak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan.</p> <p>A számok, árak, alapvető mennyiségek, az idő kifejezésének megértése.</p> <p>Alapvető stratégiák alkalmazása, például rövid hallott szövegben ismeretlen elemek jelentésének kikövetkeztetése; az ismert szavak, a beszédhelyzetre, a szereplőkre vonatkozó információk, a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemek (például képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) felhasználása a szöveg megértéséhez.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Közlemények, párbeszéd, instrukciók, figyelmeztetések, útbaigazítások, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, rövid részletek a médiából, egyszerű dalok, versek, találós kérdések, viccek.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; személyes adatokra vonatkozó kérdésfeltevés, és egyszerű nyelvi

	<p>eszközökkel válaszadás a hozzá intézett kérdésekre; kommunikáció nagyon egyszerű, begyakorolt nyelvi panelekkel; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Konkrét, egyszerű, mindennapos kifejezések megértése, ha a partner közvetlenül a tanulóhoz fordul, és világosan, lassan, ismétlésekkel beszél.</p> <p>A gondosan megfogalmazott, lassan elmondott, a tanulóhoz intézett kérdések és utasítások megértése, rövid, egyszerű útbaigazítások adása és követése.</p> <p>Részvétel egyszerű beszélgetésben szükség szerinti lassú ismétléssel, körülírással vagy módosítással.</p> <p>Egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikáció.</p> <p>Beszédszándék kifejezése verbális és nonverbális eszközökkel (például bemutatkozás, bemutatás, valamint az üdvözlés és elköszönés alapvető formáinak használata, kérés, kínálás, érdeklődés mások hogyléte felől, reagálás hírekre).</p> <p>Egyszerű kérdések és állítások megfogalmazása, válaszadás, reagálás.</p> <p>Betanult beszédfordulatok alkalmazása, elemi információk kérésére és nyújtására például a tanulóról, beszélgetőpartneréről, lakóhelyről, a családtagok foglalkozásáról.</p> <p>A számok, árak, alapvető mennyiségek, idő kezelése.</p> <p>Érdeklődés árucikkek áráról, egyszerű vásárlási párbeszéd, néhány mondatos telefonbeszélgetések lebonyolítása.</p> <p>A beszélgetés strukturálásának néhány egyszerű eleme, például beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás.</p> <p>Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták betanult készletének szűk körű alkalmazása; szavak, illetve szócsoporthoz összekapcsolása nagyon alapvető lineáris kötőszavakkal.</p> <p>Nagyon rövid, különálló, többnyire előre betanult megnyilatkozások.</p> <p>Egyszerű jelenetek közös előadása.</p> <p>Magyarázat, segítség, ismétlés kérése metakommunikációs eszközökkel.</p> <p>Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid társalgás, rövid tranzakciós és informális párbeszéd, szerepjátékok, betanult jelenetek, információ hiányán illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról egyszerű, begyakorolt fordulatokkal rövid megnyilatkozások;</p> <p>munkájának egyszerű nyelvi eszközökkel történő bemutatása;</p> <p>a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Ismerős, személyes témák (saját maga, család, iskola, ismerős helyek, emberek és tárgyak) leírása szóban.</p>	

Rövid, egyszerű szövegek felolvasása és emlékezetből történő elmondása.
Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.
Konkrét szituációkra vonatkozó, különálló szavakból és fordulatokból álló szókinés alkalmazása, ezek összekapcsolása az alapvető lineáris kötőszavakkal.
A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Rövid történetek, témakifejtés, dalok, versek, mondókák, rapszövegek, rövid prezentációk és projektek csoportos bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Különböző szövegfajták olvasásában való jártasság a tanuló anyanyelvén és az első idegen nyelven.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert nevek, szavak és mondatok megértése egyszerű szövegekben; az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatainak megértése az ismerős szavak, esetleg képek segítségével; a korosztálynak megfelelő témájú, egyszerű autentikus szöveg lényegének megértése, a szövegből néhány alapvető információ kiszűrése.

A fejlesztés tartalma

Egyszerű, mindennapi szövegekben (például feliratokon) az ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok, a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak felismerése.
Egyszerű információkat tartalmazó, rövid leíró szövegek fő gondolatának megértése, például hirdetésekben, plakátokon vagy katalógusokban.
Egyszerű, írott, képekkel támogatott instrukciók követése.
Egyszerű üzenetek, például képeslapok szövegének megértése.
Nyomtatványok, űrlapok személyes adatokra vonatkozó kérdéseinek megértése.
Egyszerű, írásos útbaigazítások, útleírások követése.
Az alapvető olvasási stratégiák alkalmazása, például az ismerős nevek, szavak és alapvető fordulatok összekapcsolása, szükség esetén a szöveg különböző részeinek újraolvasása, a szövegekhez kapcsolódó képek, képaláírások, címek, a vizuális információk felhasználása a szöveg megértéséhez.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, hirdetések, reklámok, plakátok, névjegykártyák, feliratok, versek, dalszövegek, újságfőcímek, könyv-és filmcímek, szöveges karikatúrák, képregények, viccek, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Bizonyos írásbeli műfajok és jellegzetességeik ismerete. Az írást illetően esetleg már kialakult attitűdök.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszadás; minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása öt érdeklő, ismert témáról.
---	---

A fejlesztés tartalma
<p>Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása.</p> <p>Lista írása.</p> <p>Egyszerű fordulatok és mondatok írása a legegyszerűbb nyelvi szerkezetek használatával (például hol lakik, mit csinál a tanuló vagy mások).</p> <p>Adatok kérése és megadása írásban (például számok, dátumok, időpont, név, nemzetiség, cím, életkor); formanyomtatványok kitöltése.</p> <p>Rövid, egyszerű üdvözlő szöveg, üzenet írása.</p> <p>Személyes információt, tényt, tetszést vagy nem tetszést kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban).</p> <p>Egyszerű levél, e-mail írása a legfontosabb formai elemek betartásával (például címzés, a kommunikáció tárgyának megjelölése, a címzett megszólítása, búcsúzás).</p> <p>Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például listavers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet) írása, illetve átírása.</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltése.</p> <p>Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése, alkalmazása.</p> <p>A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, űrlapok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszter szövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, versek; rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.</p>

Témakörök, fogalomkörök

A 9–12. évfolyamokra ajánlott témakörök és fogalomkörök egyes elemei újra és újra megjelenhetnek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, és így bővíljenek, mélyüljenek.

Az összeállításnál számításba vettük, hogy sok esetben a tanulók a 2. idegen nyelvből a minimális A2 szintnél magasabb követelményt tudnak teljesíteni illetve érettségit kívánnak tenni. Tapasztalatok szerint a magasabb nyelvi cél kitűzése erősíti a tanulóknál a motivációt, a haladás élményét adja.

Ezért a javaslatunkban az A2 szintet meghaladó - B1 közeli - tananyagot állítottunk össze.

Ettől az iskola ill. a tanár a csoportok igényeihez igazodva természetesen eltérhet.

A tanévekre bontott javaslatot a témaköröknél a kerettantervi ajánlások és a *KON-TAKT 1-3* alapján állítottuk össze úgy, hogy a 4 tanév alatt minden, a kerettantervben javasolt témakör tárgyalásra kerül.

A fogalomkörök esetében főként a KON-TAKT, tananyagát és haladási ütemét vettük figyelembe.

Témakörök, fogalomkörök 9-13 évfolyam

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	50
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	36
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	37
Reisen und Urlaub, Tourismus	36
Öffentliches Leben, Unterhaltung	37
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30
Interkulturelle und landeskundliche Themen	30
Fächerübergreifende Themen und Situationen	40
Aktuelle Themen	25
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	25
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	25
Összes óraszám:	371

Ajánlott témakörök - 9. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személyének és környezetének bemutatása.

Családi kapcsolatok.

Mindennapi teendők, vásárlás, iskolai tevékenységek

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: önismeret

Ember és társadalom

Barátok, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Öltözködés, divat, ruhadarabok vásárlása. Konfliktusok és kezelésük

Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke. Tájékozódás a városban

A lakóhely szolgáltatásai, ügyintézés

Időjárás

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: az időjárás tényezői.

Földrajz: településtípusok.

Az iskola

Tantárgyak. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe Az ismeretszerzés különböző módjai.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.

A munka világa

Foglalkozások Diákmunka.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Ételek, kedvenc ételek Élelmiszerek, ételek a célországokban.

Életünk és a stressz: szabadidős stressz

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: testi és lelki egészség, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: egészséges életmód

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, sportágak

Kulturális lehetőségek a célországokban. (Német városok, tartományok nevezetességei.)

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások. Zsebpénz. Fogyasztás, reklámok.

Kapcsolódási pontok:

Technika: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: zsebpénz.

Ajánlott témakörök - 10. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek.

Családtagok életének fontos állomásai

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők, háztartási munkák.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.

Ember és társadalom

Ember belső jellemzése.

Kapcsolat generációk között.

A tizenévesek világa: lakóközösség, munkamegosztás Női és férfi szerepek

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, szokások más országokban

Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés

Környezetünk

Lakótársak.

Különböző lakások a világban, berendezések, szokások más országokban.

A lakóhely nevezetességei, a lakóhely szolgáltatásai

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom..

Az iskola

Egy iskola bemutatása. Iskolatípusok. Osztályzás.

Külföldi és hazai iskola közti különbségek. Az internet szerepe a tanulásban.

Tanulás külföldön, nyelvtanulás.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.

Informatika: digitális tudás

A munka világa

Nyári munkavállalás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaaorientáció és munka.

Életmód

Háztartási munkák. Magyar ételkülönlegességek

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Turisztikai célpontok: városnézés, látnivalók, nevezetességek, múzeum.

Házibuli.

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei: a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

Szabadság, nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazás repülőgéppel, repülőtéren.

Jegyvásárlás.

Német városok nevezetességei (Potsdam)

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedési ismeretek

Földrajz: egyes országok turisztikai jellemzői.

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Számítógépes tevékenységek.

Az internet szerepe a tanulásban és a munkában.

Kapcsolódási pontok:

Informatika: számítógépen keresztül való tanulás infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás (menetjegy), pénzváltás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.

Nyelvi elemek, struktúrák – 9. évfolyam			
Kontakt 1 L1-7			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség	Präteritum (hatte, war)	Ich hatte keine Zeit. Ich war nicht zu Hause.

	Jövőidejűség	Futur mit werden	Ich werde einen Kochkurs besuchen.
	személytelenség	es, man	Es regnet. Man spricht hier deutsch.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Hast du ein Auto?
		Possessivpronomen (mein, dein)	Das ist meine Familie.
		Genitiv mit von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wer ist dieser Mann?- Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in(A/D)	Er geht ins Kino. Er war im Kino.
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache zweimal am Tag Gymnastik. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? diese/dieses/diesen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Diesen Montag geht es nicht.
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei, hundert
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts, mehr-mehrere	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Ich brauche mehr Geld/mehrere Bücher.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.

Modalitás		mögen, möchte können, wollen	Ich mag es nicht. Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause gehen.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!
Esetviszonyok			
		Nominativ, Akkusativ Dativ Präpositionen mit dem Akkusativ (für) Präpositionen mit dem Dativ (mit)	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Karte. Ich brauche das Zimmer für einen Tag. Ich komme mit meiner Freundin
Logikai viszonyok	kérdőszók	Was? Wer? Wo? Wann? Wohin? Woher? Wie viel?	Wer ist der Mann dort? Woher kommen Sie? Wohin fährst du?
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók Névmások (Nominativ, Akkusativ, Dativ)	und/oder/aber/denn das, ich, mich, mein, mir, dir dieser/diese/dieses	Ich bin Arzt und wohne in Berlin. Er lebt in Ungarn, aber er spricht kein Ungarisch. Ich zeige dir ein Foto. Dieser Mann ist mein Freund.
	Tagadás		Nicht, nein, kein

Nyelvi elemek, struktúrák – 10. évfolyam

Kon-takt 1 L8, Kon-Takt 2 L1-5

Cselekvés, történéis, létezés kifejezése			
	igepárok	liegen/legen, stehen/stellen	Das Buch liegt nicht hier. Ich lege das Buch auf den Tisch.
	múltidejűség (1)	Präteritum (szabályos és rendhagyó igék) Perfekt (sein/haben)	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule. Ich habe ein Eis gegessen. Er ist nach Hause gefahren.

	múltidejűség (2)	Modalverben im Präteritum (konnte, wollte, musste, durfte)	Er konnte uns nicht helfen.
		sich-Verben	Ich freue mich. Er duscht sich.
Birtoklás kifejezése			
		gehören + D. (◇gehören zu)	Dieses Fahrrad gehört mir. (Zur Wohnung gehört eine Garage.)
Térbeli viszonyok			
		auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ (über, durch)	Sie spazieren durch den Park. Er geht über die Brücke.
Időbeli viszonyok			
		voriges/nächstes gegen monatlich/wöchentlich	Voriges Jahr fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen. Ich habe zwei Stunden wöchentlich.
	időtartam	Wie lange? von ... bis seit datum	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt. am vierten Oktober
Mennyiségi viszonyok			
	sorszámok	erst, viert	Gehen Sie die erste Straße links.
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig ◇viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinaton)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch. Sie hat einen reichen Mann geheiratet.

	Hasonlítás fokozás	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Zug. Sie ist am schönsten.
Minőségi viszonyok			
		Was für ein?/Welcher? Adjektivdeklináció	Was für ein Film ist das? Das ist ein deutscher Krimi. Welchen Film willst du sehen? – Den deutschen Krimi.
Modalitás			
		dürfen	Dürfen wir hier spielen?
	Feltételes mód	wäre/hätte, würde könnte/müsste	Ich wäre lieber zu Hause. Er hätte gern ein Auto. Könntest du mir helfen?
Esetviszonyok			
		Dativ (2) Genitiv Präpositionen mit dem Akkusativ (entlang)	Keinem Gast gefällt dieses Angebot. Die Tür des Zimmers führt in den Garten. Gegen Sie hier den Fluss entlang.
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht), dass (ob) dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			
	Kötőszók	trotzdem, weil, dass, ob kettős kötőszók (Entweder-oder, weder-noch, sowohl-als auch)	Er ist krank, trotzdem geht er arbeiten. Er ist böse, weil es immer regnet. Er meint, dass es nicht stimmt. Er fragt, ob es stimmt. Er hat weder eine Frau noch ein Tier.

A 11-12. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. Az élő idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően széleskörű információszerzésre és viszonyításra is képesek. A középiskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz a megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, valamint egész életükön át.

A második idegen nyelvből a középiskola 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) második szintjére, az A2 szintre (minimális cél). A 12. évfolyamon – különösen emelt szintű képzés vagy egyéni ambíciók, tehetséges tanulók esetén – lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

Növeli a motivációt, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és az ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert szavak, a leggyakoribb fordulatok megértése, ha közvetlen, személyes dolgokról van szó; a rövid, világos, egyszerű megnyilatkozások, szóbeli közlések lényegének megértése; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (például osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése. A legfontosabb témákkal kapcsolatos fordulatok és kifejezések megértése (például alapvető személyes és családi adatok, vásárlás, közvetlen környezet, foglalkozás). A lényeges információ megértése és kiszűrése kiszámítható, hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből, ha a megszólalók lassan és világosan beszélnek.	

Az egyszerű, begyakorolt beszélgetésekbe való bekapcsolódáshoz szükséges alapvető információk megértése.

Lassú és világos, köznapis beszélgetés témájának megértése.

Ismerős témákról folyó, világos, köznyelvi beszéd megértése, szükség esetén visszakérdezés segítségével.

Egyszerű útbaigazítás megértése például gyalogos közlekedés vagy tömegközlekedés használata esetén.

Telefonbeszélgetésben az alapvető információk megértése (hívás tárgya, kit kell keresni stb.).

A tényközlő televíziós és rádiós hírműsorok témaváltásainak követése, a tartalom lényegének megértése.

Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.

Alapvető stratégiák használata, például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a nemzetközi vagy más nyelven tanult szavak felhasználása a hangzó szöveg megértéséhez, a várható vagy a megjósolható információk keresése.

A vizuális elemek (képek, gesztusok, mimika, testbeszéd) felhasználása a szövegértés támogatására.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Üzenetek, útbaigazítás, rövid részletek a médiából (például időjárás-jelentés, interjúk, riportok), dalok, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, történetek, versek, párbeszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; részvétel rövid beszélgetésekben; kérdésfeltevés és válaszadás kiszámítható, mindennapi helyzetekben; gondolatok és információk cserélje ismerős témákról; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
<p>Kapcsolatok létesítése: üdvözlés, elköszönés, bemutatkozás, mások bemutatása.</p> <p>Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása és befejezése egyszerű módon.</p> <p>A mindennapi élet gyakran előforduló feladatainak megoldása (például utazás, útbaigazítás, szállás, étkezés, vásárlás, bank).</p> <p>Mindennapos gyakorlati kérdések megvitatása (például barátok meghívása, programok szervezése, megvitatása), egyszerű, mindennapi információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Érzések egyszerű kifejezése, köszönetnyilvánítás, egyszerű tanácsok kérése és adása.</p> <p>Vélemény egyszerű kifejezése (tetszés és nemtetszés, érdeklődés mások véleménye iránt, egyetértés és egyet nem értés)</p> <p>Az alapvető kommunikációs szükségletekhez, egyszerű, begyakorolt tranzakciók</p>	

lebonyolításához elegendő szókincs és néhány egyszerű szerkezet helyes használata.
A leggyakrabban előforduló kötőszavak alkalmazása szócsoporthoz és egyszerű mondatok összekapcsolására.
A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során a tanárral és a társakkal.
Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel célnyelvi beszélőkkel.
Rákérdezés a meg nem értett kulcsszavakra vagy fordulatokra, ismétlés kérése megértés hiányában.
Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Szerepjátékok, társasjátékok, dramatizált jelenetek, rövid társalgás, véleménycseré, információcsere, tranzakciós és informális párbeszéd.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, összefüggő beszéd egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal magáról és közvetlen környezetéről; megértetés a szintnek megfelelő témakörökben; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma

Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témáról, felkészülés után.
Történetmesélés, élménybeszámoló egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.
A mindennapi környezet (emberek, helyek, család, iskola, állatok), továbbá tervek, szokások, napirend és személyes tapasztalatok bemutatása.
Egyszerű állítások, összehasonlítások, magyarázatok, indoklások megfogalmazása.
Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.
Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (például közös plakát).
Az összefüggő beszéd létrehozásakor a begyakorolt nyelvi eszközök használata, ismerős helyzetekben ezek egyszerű átrendezése, kibővítése.
A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Rövid történetek, témakifejtés, képleírás, élménybeszámoló, véleménynyilvánítás, bejelentés, csoportos előadás vagy prezentáció, projekt bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott helyzetben fontos konkrét információk megtalálása egyszerű, ismerős témáról írt autentikus szövegekben; egyszerű instrukciók megértése, a fontos információk kiszűrése egyszerű magánlevelekből, e-mailekből és rövid eseményeket tartalmazó szövegekből.

A fejlesztés tartalma

Konkrét információk megértése rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, mindennapi szövegekben (például hirdetések, prospektusok, étlap, menetrend). Lényeges információk megtalálása egyszerű, ismerős témákkal kapcsolatos magánlevelekben, e-mailekben, brosúrákban és rövid, eseményeket tartalmazó újságcikkekben. A közhasználatú táblák és feliratok megértése utcán, nyilvános helyeken és iskolában. A mindennapi életben előforduló egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése. Közismert témákhoz kapcsolódó konkrét információk keresése honlapokon.

Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása. Alapvető szövegértési stratégiák használata, például a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak, a várható vagy megjósolható információk keresése, továbbá a logikai, illetve időrendi kapcsolatokra utaló szavak felismerése. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. *A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások* Hirdetések, plakátok, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, étlapok, menetrendek, egyszerű biztonsági előírások, eseményeket leíró újságcikkek, hagyományos és elektronikus magánlevelek, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, történetek, versek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír öt érdeklő, ismert témáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatokat írása a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközeként történő használata egyszerű interakciókban; ismerős témákhoz kapcsolódó gondolatok egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban, írásban történő kifejezése; minta alapján néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása öt érdeklő, ismert témáról.
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása és diktálás utáni leírása.</p> <p>Egyszerű, rövid szövegből vázlat készítése.</p> <p>Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (például leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Egyszerű írásos minták követése; aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltésük.</p> <p>Formanyomtatvány kitöltése a tanuló és mások alapvető személyes adataival.</p> <p>Az írás egyszerű tagolása: rövid bevezetés és lezárás.</p> <p>Közvetlen szükségletekhez kapcsolódó témákról rövid, egyszerű feljegyzés, üzenet készítése állandósult kifejezések használatával.</p> <p>Személyes információt, tényt, véleményt kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban).</p> <p>Egyszerű levél, e-mail írása (például köszönetnyilvánítás, elnézésekérés, információközlés, vagy programegyeztetés) a legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyek követésével (például megszólítás, elköszönés).</p> <p>Rövid, egyszerű önéletrajz írása.</p> <p>Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet írása, illetve átírása).</p>	

<p>Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.</p> <p>A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszter szövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internetes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, leírások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.</p>	
<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A2 szintű nyelvtudás.</p> <p>A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt.</p> <p>Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról.</p> <p>Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondat szerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.</p>

Ajánlott témakörök a 11. évfolyamon

A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál.

Ember és társadalom

Családi ünnepek, ünnepek itthon és a nagyvilágban.

Környezetünk

Az otthon: vidék kontra város

Növények és állatok a környezetünkben.

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.

Időjárási viszonyok

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág,.

Az iskola

Nyelvtanulás külföldön, iskolai hagyományok.

A munka világa

Nyári munkavállalás. Önéletrajz, állásinterjú.

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.

Életmód

Betegségek, baleset, sérülések. Gyógykezelés (orvosnál). Testrészecskék.

Étkezési szokások. Egészséges ill. egészségtelen életmód.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: testrészecskék, egészséges életmód, a betegségek ismervei, betegségmegelőzés, elsősegély.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Extrém sportok

Számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Kapcsolódási pontok

Testnevelés és sport: a rendszeres testedzés.

Utazás, turizmus

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Turisztikai célpontok. Turisztikai célpontok Németországban.

Osztálykirándulás.

Ajánlott témakörök a 12. évfolyamon

A felsoroltakon kívül javasoljuk az eddig tárgyalt témakörök átismétlését is az érettségire való felkészítés esetén.

Ehhez segítség: Somló Katalin: Abitraining Mittelstufe

A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál

Ember és társadalom

Jellemvonások. Barátságok, szerelem. Konfliktusok a családban és kezelésük.

Szülő-gyerek kapcsolat

Az iskola

Továbbtanulás, érettségi. Magyar-osztrák érettségi. Felsőoktatás

Környezetünk

Környezetszennyezés, környezetvédelem. Energiatakarékosság.

Környezetvédelmi akciók Németországban.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel: környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, energia takarékoság, újrahasznosítás.

Biológia-egészségtan: védett természeti érték

A munka világa

Pályaválasztás, továbbtanulás

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Vásárlás, szolgáltatások. Közlekedés autóval. Életmód nálunk és célnyelvi országokban

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Olvasás, rádió, tévé, filmek, számítógép, internet.

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom: irodalmi művek olvasása, Ének-zene: klasszikus zene, pop- zene.

Tudomány és technika

Médiák, számítógép, mobiltelefon, találmányok. Az autó részei.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:
tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok.

Gazdaság és pénzügyek

Családi kassza: kiadások, bevételek.

Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Folyószámla. Fogyasztás, reklámok.

Nyelvi elemek, struktúrák - 11. évfolyam Kon-Takt 2 L 6-8, Kon-takt 3 L 1-3			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Szenvedő szerkezet	Passiv im Präsens, Präteritum, Perfekt Zustandspassiv Passiv mit Modalverben	Sie werden am Flughafen abgeholt. Es wurde schon längst erledigt. Sind die Gäste schon eingeladen worden? Das Fenster ist geöffnet. Das Auto kann nicht repariert werden.
	Műveltetés	lassen	Sie lasen das Essen liefern.
Modalitás			
	Modalverben	sollen	Du könntest/müsstest das viel schneller machen.
	Feltételes mód	sollte	Wir sollten ihn anrufen.
Logikai viszonyok			
		Temporalsatz (als, wenn) Finalsatz (um+zu, damit) zu + Infinitiv szerkezetek	Wenn er zu Hause ist, sieht er immer nur fern. Als er jung war, fuhr er öfter ins Ausland. Sie steht früh auf, um für das Wochenende einzukaufen. Vergiss nicht, mich anzurufen.
Függő beszéd		jelen időben (Präsens)	Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.
Szöveg összetartó elemek			
	Kötőszók	obwohl, trotzdem	Obwohl die Aufgabe schwer war, konnten viele sie richtig lösen.
	Kölcsönös névmások	(mit) einander	Sie helfen einander.

	Relativsatz/Relativpronomen	der/dessen wer/wen/wem/wessen wo	Er ist der Mann, der gestern gekommen ist/dessen Auto gestohlen wurde. Ich weiß nicht, wer die Frau ist.
--	-----------------------------	--	---

Nyelvi elemek, struktúrák – 12. évfolyam

Kon-Takt 3 L 4-8

A 12. évfolyamon javasolt az eddig tanultak átismétlése is, különösen érettségire való felkészítés esetén.

Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	múlt idő	Plusquamperfekt	Er hatte alles gemacht, als wir ankamen.
	műveltetés	lassen (Präteritum)	Wir ließen unsere Nähmaschine reparieren.
	feltételeesség	óhajtó mondat	Wenn Sie doch helfen könnten!
Modalitás			
		haben+zu, sein + zu	Sie haben das Formular zu unterschreiben. Das ist kaum zu glauben.
Minőségi viszonyok			
	Adjektivdeklination -	Főnévvé vált melléknévek Melléknévi igenév	Wir haben alle Verwandten eingeladen ein gedeckter Tisch, die fehlende Seite
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Temporalsatz (bevor, nachdem, bis) anstatt dass/anstatt zu ohne dass/ohne zu	Sie ging weg, bevor der Film zu Ende ging. Sie antwortet, anstatt die Sache zu überlegen.
Szövegösszetartó eszközök			

	kötőszók névmások	da derjenige/diejenige einer/eines/eines	Da er krank war, konnte er nicht mitspielen. Sie war diejenige, die uns immer helfen konnte. Es ist eines des besten Autos.
Minőségi viszonyok	Adjektivdeklinaton	Főnévként használt melléknév Melléknévi igenév	der Kranke die gelöste Aufgabe

11 és 12. évfolyamon tanulóink választhatják a német nyelv tanulását fakultációs tantárgyként ennek során emelt szintű érettségi vizsgára (B2), illetve középfokú nyelvvizsgára (B2) való felkészítés történik, az alábbi fogalomkörök és témakörök alapján.

Nyelvi elemek, struktúrák a fakultáción B1-B2			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Műveltetés	Lassen (Präsens, Präteritum)	Wir lassen / ließen unsere Nähmaschine reparieren.
	Szenvedő szerkezet	Vorgangspassiv: Präsens, Präteritum, Perfekt Zustandspassiv: Präsens	Sie werden am Flughafen abgeholt. Der Text wurde lange übersetzt. Das Auto ist repariert worden. Die Tür ist geöffnet.
	Passzív körülírása	Sich lassen + Infinitiv	Die Aufgabe lässt sich leicht lösen.
	Régmúlt	Plusquamperfekt	Nachdem er den Text übersetzt hatte, stellte er den Computer ab.
Minőségi viszonyok			
	Folyamatos melléknévi igenév	Partizip Präsens	Die spielenden Kinder waren sehr laut.
	Befejezett melléknévi igenév	Partizip Perfekt	Die Gäste setzten sich an den schön gedeckten Tisch.
	Főnévként használt melléknevek		Die Zahl der Studierenden wächst.
Modalitás			
		Vorgangspassiv mit Modalverben	Die Aufgabe kann gemacht werden.
		Sein + zu + Inf.	Die Regeln sind einzuhalten.
		Haben + zu+ Inf.	Sie haben dreimal die grüne Taste zu drücken.
Esetviszonyok			
	Szórend	Wortfolge mit Dativ / Akkusativ	Mein Freund hat mir ein Handy gekauft. Mein Freund hat es mir gekauft.
	Melléknévi vonzatok		Mein Vater ist stolz auf mich. Fabian ist der Mutter ähnlich.

Logikai viszonyok	Alárendelések	Subjektsatz Objektsatz Temporalsatz Finalsatz um+zu+Infinitiv / damit	Es ist schön, hier zu sein. Ich habe angefangen, Aerobic zu machen. Als ich jung war, konnte ich noch viel mehr Eis essen. Immer wenn ich hier bin, gehe ich ins Schwimmbad. Ich bin ins Kino gekommen, um den neuen Film anzuschauen. Ich koche dir Tee, damit es dir besser geht.
	Feltételes múlt	Konjunktiv I I Vergangenheit	Wenn du mich angerufen hättest, hätte ich dich besucht.
	Feltételelesség	Konditionalsatz (ohne wenn) Wunschsatz	Hätte ich doch mehr Zeit, würde ich dir mehr helfen. Wenn ich doch mehr Zeit hätte!

Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók	Obwohl	Er kauft ein teures Handy, obwohl er wenig Geld hat.
		Trotzdem	Er hat Schulden, trotzdem kauft er ein neues Handy.
		Während	Während die Mutter das Abendessen kocht, spielen die Kinder.
		Je desto	Je wärmer es ist, desto besser geht es mir.
		Bis	Bis der Film beginnt, können wir noch einen Tee trinken.
		Solange	Solange ich Klavier übe, kannst du meinen PC benutzen.
		Nachdem	Nachdem wir ihr die Wahrheit gesagt hatten, waren wir erleichtert.
		Bevor	Bevor wir mit dem Fußballspiel beginnen, machen wir
		Anstatt dass / anstatt zu	Gymnastik. Die Großmutter hilft uns, anstatt dass wir ihr helfen. / Du gehst ins Kino, anstatt zu lernen.
		Da	Da am Bahnhof gebaut wird, müssen wir einen Umweg machen.
		Ohne dass / ohne zu	
		Als ob	Er ging auf die Party, ohne dass es ihm seine Eltern erlaubt hatten. / Er ging weg, ohne ein Wort zu sagen. Sie tut ganz so, als ob wir den Fehler gemacht hätten.

	Névmások	<p>Derjenige, diejenige, dasjenige</p> <p>Einer, eine, eines der ...</p> <p>einander</p> <p>Relativpronomen: wo, wer, wen, wem, wessen</p> <p>Reziprokpronomen: einander</p>	<p>Er ist derjenige, der mir immer geholfen hat.</p> <p>Einer der schönsten Tage meines Lebens war diese Wanderung.</p> <p>Die Leute wünschen einander ein</p>
--	----------	--	--

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik.
A középszinten felsorolt témakörök az emelt szintre is érvényesek.

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
1. Személyes vonatkozások, család	A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)	A család szerepe az egyén és a társadalom életében
	Családi élet, családi kapcsolatok	Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése
	A családi élet mindennapjai, otthoni teendők	
	Személyes tervek	
2. Ember és társadalom	A másik ember külső és belső jellemzése	
	Baráti kör	Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság)
	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel	Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése
	Női és férfi szerepek	Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése
	Ünnepek, családi ünnepek	Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében
	Öltözködés, divat	Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése
	Vásárlás, szolgáltatások (posta)	A fogyasztói társadalom, reklámok
	Hasonlóságok és különbségek az emberek között	Társadalmi viselkedésformák
3. Környezetünk	- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)	A lakóhely és környéke fejlődésének problémái
	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek	
	A városi és a vidéki élet összehasonlítása	A természet és az ember harmóniája
	Növények és állatok a környezetünkben	
	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?	A környezetvédelem lehetőségei és problémái
	Időjárás	

4. Az iskola	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)	- Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban
	Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka	
	A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága	Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
	Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok	
5. A munka világa	Diákmunka, nyári munkavállalás	A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	
6. Életmód	Napirend, időbeosztás	A kulturált étkezés feltételei, fontossága
	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)	A szenvedélybetegségek
	Étkezési szokások a családban	Az étkezési szokások hazánkban és más országokban
	Ételek, kedvenc ételek	Ételspecialitások hazánkban és más országokban
	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben	
	Gyakori betegségek, sérülések, baleset	
	Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)	A gyógyítás egyéb módjai
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik	A szabadidő jelentősége az ember életében
	Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.	A művészet szerepe a mindennapokban
	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport	Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok
	Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet	A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
	Kulturális események	
8. Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés	A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra
	Nyaralás itthon, illetve külföldön	
	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése	Az idegenforgalom jelentősége
	Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai	
9. Tudomány és technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés	A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre
	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben	
10. Gazdaság	Családi gazdálkodás	Üzleti világ, fogyasztás, reklámok
	A pénz szerepe a mindennapokban	Pénzkezelés a célnyelvi országokban
	Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)	

Függelék

Az alábbi táblázatok az egyes KER-szintekhez rendelt tartalmazzák azokat a kommunikációs eszközöket valamint a hozzájuk tartozó *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van. Mivel a kommunikációs eszközök szintről szintre bővülnek, az újonnan belépő, a korábbi szinteken még nem megvalósuló elemekhez tartozó példák *dőlt betűvel* szerepelnek.

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történés, létezés
2. Birtoklás
3. Térbeli viszonyok
4. Időbeli viszonyok
5. Mennyiségi viszonyok
6. Minőségi viszonyok
7. Logikai viszonyok

NÉMET

9-10. évfolyam

Társadalmi érintkezéshez szükséges nyelvi funkciók, kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
érdeklődés hogyanlét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!

bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach...
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht.
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
tetszés, nemetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség	ich will, ich möchte, ich kann, ich soll, ich muss, ich darf
ígéret	Ich mache das schon!
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!
szándék, terv	Ich will ...

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12 / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal!
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?

NÉMET

11-12. évfolyam

(Az előző két év anyagát is tartalmazza.)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...

telefonálásnál bemutakozás és elköszönés	Guten Tag, das ist ... Auf Wiederhören! Tschüs!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...
érdeklődés hogyanlét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... Was denkst darüber?
valaki igazának az elismerése, és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für ... (nicht).
tetszés, nemetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarát, kívánság, képesség, szükségesség, kötelezettség, lehetőség,	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich soll, ich darf
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will ...
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob...
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob ...
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
-------	--

tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann Leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétlés-kérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése	Dabei fällt mir gerade ein,...
megerősítés	Ja, das stimmt.

MELLÉKLET

Szintleírások (a KER alapján)

A1, minimumszint

Ezen a szinten a diák megérti és használja a mindennapok gyakoribb kifejezéseit és alapvető fordulatait, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, be tud mutatni másokat; képes válaszolni személyes jellegű (például, hol lakik), valamint ismerős emberekre, dolgokra vonatkozó kérdésekre; és fel is tud tenni ilyen jellegű kérdéseket. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Olvasott szöveg értése	Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban.
Hallott szöveg értése	Megérti az ismerős szavakat, fordulatokat, amelyek személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.
Beszédkésztség	Részt vesz egyszerű beszélgetésekben, ha a partner lassan, jól artikulálva beszél. Feltesz és megválaszol egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan. Egyszerű fordulatokkal le tudja írni lakóhelyét, ismerőseit.
Interakció	Fel tud tenni és meg tud válaszolni személyes adatokra vonatkozó kérdéseket. Képes egyszerűen kommunikálni, de feltétlenül szüksége van ismétlésekre, körülírásokra és módosításokra.
Íráskésztség	Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni, rövid üdvözlést megírni.
Nyelvhelyesség	Csupán korlátozott módon tud használni néhány egyszerű, betanult nyelvtani

szerkezetet és mondatfajtaát. Rendelkezik alapszókinccsel, amely bizonyos konkrét szituációkra vonatkozó szavakból és fordulatokból áll.

A2, alapszint

Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, iskola, állás). Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben képes úgy kommunikálni, hogy egyszerű és direkt módon cserél információt családi vagy mindennapi dolgokról. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Olvasott szöveg értése	Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.
Hallott szöveg értése	Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókinccset, ha számára ismert dologról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.
Beszédkésztség	Részt vesz egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, amely ismert tevékenységhez kapcsolódó közvetlen információcserét igényel. Megérteti magát a társasági beszélgetésben. Röviden le tudja írni például a családját, lakóhelyét, tanulmányait.
Interakció	Fel tud tenni kérdéseket, egyszerű állításokra reagál. Képes jelezni, mikor követi a kommunikációt, de ritkán ért meg eleget ahhoz, hogy saját maga fenn tudja tartani a beszélgetést.
Íráskésztség	Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.
Nyelvhelyesség	Néhány egyszerű szerkezetet helyesen használ, de még rendszeresen elkövet alapvető hibákat. Szókinccse elegendő az alapvető kommunikációs szükségletek kielégítésére.

B1, küszöbszint

Ezen a szinten a diák megérti a világosan megfogalmazott, mindennapi szövegek fontosabb információit, amelyek ismert témáról szólnak, gyakori helyzetekhez kapcsolódnak, például munka, iskola, szabadidő. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre utazás során adódik. Képes egyszerű, összefüggő szöveget alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Le tudja írni élményeit, a különböző eseményeket, érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Olvasott szöveg értése	Megérti olyan szövegek lényegét, illetve a
------------------------	--

Hallott szöveg értése	<p>bennük lévő információt, amelyek hétköznapi, gyakori témákkal foglalkoznak. Megérti az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló írásokat.</p> <p>Főbb vonalaiban megérti a rendszeresen előforduló, ismerős témáról szóló köznyelvi beszédet/társalgást. Megérti a legfontosabb információkat olyan rádió- és tévéműsorokban, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez vagy tanulmányaihoz kapcsolódó témákról szólnak, és amelyekben viszonylag lassan és világosan beszélnek.</p>
Beszédkésztség	<p>Felkészülés nélkül részt tud venni a nyelvterületen utazás közben felmerülő helyzetekben, valamint ismerős, mindennapi témákról adódó beszélgetésekben. Egyszerű, összefüggő fordulatokkal mondja el élményeit, céljait. Röviden megindokolja és megmagyarázza véleményét. Képes elmesélni egy történetet, és erről véleményt megfogalmazni.</p>
Interakció	<p>Szemtől szemben képes egyszerű kommunikáció kezdeményezésére, fenntartására és befejezésére ismerős vagy számára érdekes témákban. Meg tudja ismételni az elhangzottak egy részét, hogy meggyőződjön arról, beszélgetőpartnerével egyformán értelmezik-e az elmondottakat.</p>
Íráskésztség	<p>Meg tud fogalmazni egyszerű, rövid, összefüggő szöveget ismert, hétköznapi témákban. Beszámol élményeiről, véleményéről.</p>
Nyelvhelyesség	<p>Kiszámítható helyzetekkel kapcsolatos, begyakorolt szerkezetek és mondatfajták gyakran használt körét viszonylag helyesen alkalmazza. Megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy ki tudja magát fejezni a</p>

B2, középszint

Ezen a szinten a diák megérti az összetett konkrét vagy elvont témájú szövegek gondolatmenetét, beleértve az érdeklődési körének megfelelő szakmai beszélgetéseket is. Folyamatos és természetes interakciót tud kezdeményezni és fenntartani anyanyelvű beszélővel. Képes világos és részletes szöveget alkotni változatos témakörökben, kifejezni véleményét aktuális témákról a lehetséges előnyök és hátrányok részletezésével.

Olvasott szöveg értése

Megérti a jelenkor problémáival kapcsolatos szövegek (cikkek, beszámolók, narratívák) lényegét, illetve a bennük rejlő információt, érvelést. Jórészt megérti az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló, irodalmi

	prózai szövegeket.
Hallott szöveg értése	Megérti a hosszabb előadást, képes követni az összetett érvelést, ha ezek számára nem idegen szakterületet érintenek. Megérti a rádióban és tévében elhangzó, aktuális eseményekről szóló hírműsorok lényegét, valamint a köznyelvet használó játékfilmek többségét.
Beszédkésztség	Felkészülés nélkül folyékonyan és természetesen vesz részt mindennapi témákat érintő, anyanyelvű beszélőkkel folytatott társalgásban. Részletesen kifejti, megindokolja, megmagyarázza és megvédi véleményét, el tud mondani egy történetet.
Interakció	Képes beszélgetést kezdeményezni, megfelelő időpontban szólal meg, valamint be tudja fejezni a társalgást, ha szükséges, bár ezt nem mindig elegánsan valósítja meg. Ismerős témák esetén fenn tudja tartani a beszélgetést azáltal, hogy megértését jelzi, illetve más személyeket is be tud vonni a beszélgetésbe.
Íráskésztség	Képes világosan fogalmazni részletes, összefüggő szöveget a jelenkor problémáiról és az érdeklődésével egybevágó témákról. Beszámol élményeiről, kifejti véleményét, érvel egy álláspont mellett és ellen.
Nyelvhelyesség	A nyelvtant viszonylag magas fokon uralja. Nem vét félreértést okozó hibát, és legtöbb hibáját képes kijavítani. Általános témákban és saját érdeklődési területén jó szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy szabatosan fejezze ki magát.